Sund er best egnaða staðið til útgerðarhavn

Donald Michie, Poul Mohr og Leivur Hansen vænta sær nógv av nýggju útgerðarstøðini á Sundi. Sund er best egnaða havn til endamálið, eitt nú tí at hon liggur so nær við høvuðsstaðin Mynd: Kalmar

Sund er tað best egnaða økið í Føroyum, tá talan er um at veita service til eina møguliga oljuvinnu við Føroyar. Orsøkirnar eru fleiri

Ingi Samuelsen

Tórshavnar Skipasmiðja og bretska fyritøkan ASCo Group eru til reiðar at fara undir at gera eina útgerðarhavn inni á Sundi.

Eitt føroyskt partafelag er stovnað, sum hevur gjørt leiguavtalu við Tórshavnar Kommunu, og á einum fundi í býráðssalinum í Havn í gjár varð ætlaninløgd fram fyri tíðindafólki, politikarum og vinnulívsmonnum.

Poul Mohr stjóri á Tórshavnar Skipasmiðju gjørdi beinanvegin greitt, at henda ætlan ikki skal síggjast sum ein kríggsavbjóðing móti teirri ætlan, sum Páll Vang býráðsformaður á Tvøroyri og danska fyritøkan Danbor Service almannakunngjørdu týsdagin.

– Satt at siga ætlaðu vit at halda henda fundin í síðstu viku, men Leivur Hansen var upptikin av ørindum uttanlanda, segði Poul Mohr, og helt áfram.

– Vit ynskja tvørámonnum eydnu við ætlanunum á Drelnesi, men tað at teir hava ætlanir, ger ikki at vit sleppa okkara.

– Vit hava arbeitt við hesi ætlan í yvir tvey ár, og vit trúgva upp hana, segði Poul Mohr.

Á fundinum greiddu bæði hann, Leivur Hansen og Donald Michie frá ASCo frá, at Sund var tað best egnaða staðið at leggja eina útgerðarhavn.

Millum nógv aðrar grundir vístu teir á, at Sund liggur tætt við høvuðsstaðin, har oljufyritøkurnar hava sínar høvuðsstøðir, har nærum øll onnur tænasta er frammanundan, og har fólkagrundarlagið og sostatt eisini vitanargrundarlagið er til staðar.

At skipasmiðjan leingi hevur arbeitt við ætlanini á Sundi kann m.a. síggjast í, at hon fyri árum síðani keypti stóra goymslubygningin hjá Fiskasøluni á Sandvíkahjalla.

Júst hesin 4.000 stóri goymslu- og skrivstovubygningur er ein sentralur partur í ætlanini.

– Tað, at vit kunnu halda henda part av aktivitetinum so tætt við havnina á Sundi, er ein fyrimunur fyri Tórshavnar bý, sum sleppur undan nógvum trafikki, segði Donald Michie millum annað.

Aðrir fyrimunir eru, at Sund liggur miðskeiðis í landinum, at fólk úr øllum miðstaðarøkinum hava møguleikar at arbeiða á Sundi, at økið er lætt atkomiligt, at tað ikki órógvar verandi ferðaskipasambond og fiskivinnu, og so sjálvandi, at havnaanleggið liggur klárt har frammanundan.

– Vit hava útbygt økið á Sundi fyri 50 milliónir, men tað hevur ligið óbrúkt í yvir 10 ár. Tá vit ætlaðu at gera eina útflutningsmiðstøð har, settu landspolitikkarnir seg ímóti. Tað vóni eg ikki, at teir gera hesuferð, segði Leivur Hansen.

Hann segði, at ætlanin hjá ASCo Føroyum er í tráð við lógina og kjakið um kolvetni í løgtinginum.

– Ílegan er gjørd, so her er eingin vandi fyri at endurtaka mistøk við at gera dýrar óneyðugar íløgur, vísti Leivur Hansen á.

Spurdur um hví skipasmiðjan ikki leggur útgerðarhavnina á Skálafjørðinum, svaraði Poul Mohr.

– Fyrst av øllum, tí at tað sostatt ikki skulu gerast íløgur í havnaanlegg. Hinvegin er henda ætlan so gomul, at vit ikki høvdu nakað at gera inni á Skála, tá hon varð løgd út í kortið, segði Poul Mohr.

Leivur Hansen býráðsformaður fegnaðist býarinnar vegna um ætlanina.

– Hetta skapar arbeiði til tey nógvu fólkini, sum ynskja at koma til Havnar.

Spurdur um hvat kommunan so ætlar at gera við eitt nú íbúðar- og ansingartørvin í høvuðsstaðnum, segði Leivur Hansen.

– Tað er okkara uppgáva sum kommuna at loysa hesar trupulleikarnar. Viðvíkjandi íbúðarbygging veit eg, at fleiri ætlanir eru í gongd.

Hann segði einki um ansingarspurningin, men Poul Mohr var skjótur at svara, at pláss eisini er fyri einum barnagarði á Sundi, um tað gerst neyðugt.

ASCo Group drúgvar royndir við at tæna oljuvinnuni

ASCo Group er størsta felag í Bretlandi innan logistikveitingar til oljuvinnuna. Felagið hevur fleiri útgerðarhavnir á bretska meginlandinum og í Noregi og tænir ein stóran part av oljuvinnuni í Norðsjónum og við Hetland

Ingi Samuelsen

Nýggja felagið ASCo Føroyar fer at bjóða eitt samlað veitingartilboð til framtíðar olju- og gassleiging á Atlantsmótinum.

Nýggja føroyska felagið er undir stovnan, og ASCo Group og p/f Tórshavnar Skipasmiðja fara at eiga hvør sína helvt av partapeninginum.

Tað, sum ASCo fer at bjóða, er veitingar á kajkantinum, transithøll, vøruhús og goymslutænastur. Eisini verður tyrlutænasta og tænastur í samband við manningarskift veitt umframt útgerðartænasta frá flotanum av útgerðarskipum hjá ASCo.

Útgerðarstøðirnar hjá ASCo í Aberdeen, Peterhead og Stavanger skulu virka sum høvuðsveitingarstøðir fyri flutningi av vørum og útgerð.

Tórshavnar Skipasmiðja fer at útvega tað, ið krevst, fyri at reka støðina við at nýta føroyska arbeiðsmegi, tænastur og fakkunnleika.

Tórshavnar Skipasmiðja er størsta privata fyritøka í Føroyum við skipasmiðjum í Havn og á Skála. Á Skálafjørðinum er møguleiki fyri at gera arbeiði á djúpum vatni, sum er ein fyritreyt, tá talan er um umvælingar- og viðlíkahaldsarbeiði av borringum.

– Politikkararnir siga, at fiskiskipaflotin skal minkast. Tí er neyðugt hjá eini fyritøku sum okkara at royna nýggjar leiðir. Vit eru vísir í, at framtíðin hjá skipasmiðjunum í Føroyum liggja í at veita tænastur til oljuvinnuna, og tað er tí, vit eru farnir undir hetta samarbeiði, segði Poul Mohr, stjóri á Tórshavnar Skipasmiðju, tá ætlanin var løgd fram í gjár.

Í einum tíðindaskrivi sigur ovasti stjórin hjá ASCo plc., Colin Manderson, at hann fegnast um, at fyritøka hansara nú hevur kastað saman við leiðandi fyritøkuni í Føroyum, Tórshavnar Skipasmiðju.

– Vit fara at bjóða kundum okkara fyrimunirnar av royndunum hjá ASCo í Norðsjónum í einum nýggjum umráði, nú leitingarvirksemið flytur seg til havið kring Føroyar.

– Umframt at veita kundum okkara eitt høgt tænastustøði, fer p/f ASCo Føroyar at leggja seg upp at teimum strangastu tryggdar- og umhvørviskrøvunum, skrivar Colin Manderson.

ASCo Group flytir yvir 3 milliónir tons av ymiskum farmi til umleið 50 ymiskar frálanda installatiónir.

ASCo Group keypti í desember 1997 tvey døtturfeløg hjá John Wood Group. Harvið øktist talið av starvsfólkum til 640, og árligi umsetningurin veksur væntandi til 200 milliónir pund.

Í Stórabretlandi hevur ASCo útgerðarstøðir í Aberdeen, Immingham, Great Yarmouth, Liverpool Bay og í Peterhead umframt eina støð í Stavanger í Noregi.

ASCo er viðurkendur sum leiðandi á marknaðinum innan fyri útgerðartænastu og væl útbygt logistik-net til olju- og gassvinnuna.

Føroya Skúlabókagrunnur hevur givið út heftini »Vit arbeiða við Nýggja Testamenti« 1 og 2 eftir Elsu Birgittu Petersen. Johan Kjeld hevur teknað myndirnar.

Hesi bæði heftini eru ætlað teimum eldru flokkunum í fólkaskúlanum sum ískoyti til undirvísingina í kristni.

Arbeitt verður evangeliunum og Ápostlasøguni. Aftast í heftunum eru orðafrágreiðingar.

Fyrra heftið er 35 síður, tað seinna 32.

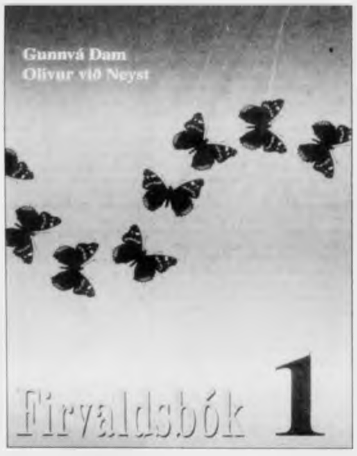

Føroya Skúlabókagrunnur hevur givið út »Firvaldsbók« 1, 2 og 3. Gunnvá Dam hevur skrivað og lagt til rættis, og Olivur við Neyst hevur teknað.

Firvaldsbøkurnar eru stuttligar uppgávur til byrjanarundirvísingina í fólkaskúlanum. Uppgávurnar eru gjørdar soleiðis, at næmingarnir kunnu arbeiða sjálvstøðugt og sjálvir síggja, um uppgávurnar eru rætt loystar ella ikki.

Hvør firvaldsbók er um 30 síður.

Telduflokkurin liðugur

Telduøldin byrjar um tvey ár, og nýtslan av teldu økist fyri hvørt ár, sum gongur. Fyri tveimum árum síðan fór Handilsskúlin á Kambsdali undir eina umfatandi verkætlan við einum telduflokki. Nú er flokkurin liðugur, og úrslitið hevur víst seg

Runar Reistrup

Telduflokkurin hevur lært nógv um at brúka telduna sum amboð Mynd: Kalmar

Fyri tveimum árum síðan byrjaði ein nýggj tíð á Handilsskúlanum á Kambsdali. Ein av nýggju HH flokkunum gjørdist ein sokallaður »telduflokkur«, har allir næmingarnir brúktu farteldur í undirvísingini ístaðin fyri blýant og pappír.

Í gjár fingu hesir næmingarnir so húgvuna, og nú hevur úrslitið víst seg.

Elsa Maria Holm Olsen, skúlastjóri á Handilsskúlanum á Kambsdali, sigur, at verkætlanin við telduflokkinum hevur verið væleydnað. Sjálvsagt vóru byrjunartrupulleikar, tí tað er altíð torført at byrja okkurt heilt nýtt.

Og heilt nýtt er tað. Elsa Maria Holm Olsen sigur, at hon veit bara um ein annan handilsskúla í øllum Norðurlondum, sum var eins skjótur at stovna telduflokk og Handilsskúlin á Kambsdali. Hann liggur í Ishøj í Danmark.

– Eg meti, at vit eru tann handilsskúlin, sum er komin longst í Norðurlondum við at nýta teldur sum part av undirvísingini. Tað hevur í øllum førum víst seg at vera ógvuliga torført at fáa ráðgeving aðrastaðni frá, tí tey kenna ikki til telduflokkar aðrastaðni, sigur hon.

Góðar møguleikar

Næmingarnir í telduflokkinum hava fingið nógv burturúr, heldur skúlastjórin á Handilsskúlanum á Kambsdali.

– Teir hava lært at brúka telduna til fulnar, og teir hava soleiðis lært at nýta eitt nútímans amboð, sum heilt víst verður framtíðin. Og tað fer at geva teimum góðar møguleikar seinni í lívinum, heldur hon.

At næmingarnir í telduflokkinum ikki standa aftan fyri hinar HH næmingarnar, sum í hesum døgum gera seg liðnar, hava teir víst við próvtøkunum, har próvtøl teirra liggja fult á hædd við próvtølini hjá hinum næmingunum.

Men júst á próvtøkuøkinum liggja teir størstu óloystu trupulleikarnir enn. Telduflokkurin skuldi upp í júst somu skrivligu próvtøkuuppgávunum sum hinir flokkarnir, tað vil siga við pappíri og blýanti, og tað heldur skúlastjórin ikki vera rætt.

– Telduflokkurin hevur lært nógv um at nýta telduna sum amboð. Næmingarnir er undirvístir í at nýta forrit, og teir brúka internetið sum undirvísingartilfar. Próvtøkurnar eru ikki lagdar eftir øllum tí, sum næmingarnir hava lært um teldur, og vit hava heldur ikki fingið uppgávusettini á diskli, soleiðis, at tey kunnu loysast á teldu. Tað má gerast okkurt við sum skjótast, sigur Elsa Maria Holm Olsen, skúlastjóri.

Elsa Maria Holm Olsen, skúlastjóri á Handilsskúlanum á Kambsdali

Hetta er framtíðin

Tá telduflokkurin fyri tveimum árum síðan fyri fyrstu ferð varð stovnaður, var hetta ein roynd, og úrslitið skuldi nýtast til at kanna, um hetta var framtíðin ella ikki. Nú hevur úrslitið so víst seg, og Elsa Maria Holm Olsen er ikki í iva.

– Hetta er framtíðin. Tveir 1.HH flokkar eru í løtuni telduflokkar, og allir teir flokkar, sum verða tiknir upp næsta ár, vera telduflokkar. Vit hava havt nógvar góðar diskussjónir um telduflokkin, og tað gongur rætta vegin at endurútbúgva lærararnar til at undirvísa telduflokkum.

Næmingarnir í fyrsta telduflokkinum í Føroyum nakrantíð fingu húgvurnar á høvdið í gjár, hósdagin, og teir fáa prógvini handað sunnudagin 21. juni á Handilsskúlanum á Kambsdali.

Oljustevna í Stavanger

Í fjør var framsýningin Offshore Europa hildin í Aberdeen. Fyri fyrstu ferð verða føroyingar við á norsku framsýningini ONS 98, sum verður í august

Beate L. Samuelsen

Annaðhvørt ár verða stórar oljumessur hildnar her norðanfyri.

Býirnir, har stevnurnar verða hildnar uppá skift, eru Aberdeen, har stevnan gongur undir heitinum Offshore Europe, og í Stavanger, har hon eitur Offshore Northern Seas.

Í fjør var framsýningin í Skotlandi, so í ár, í døgunum 25 til 28. august verður hon í Noreg aftur.

Vaksandi áhugi

Føroyskar fyritøkur, oljufyrisitingin og annars almennir myndugleikar, hava við góðum úrsliti tikið lut á seinastu framsýningunum av hesum slag í Aberdeen, men í summar er fyrstu ferð, at vit verða við á messuni í Stananger.

Orsøkin til, at føroyingar vera við á stevnuni í Stavanger, er, at áhugin er vaksandi Føroyum sum komandi olju- ella gassútvinningarøki. Tí er eisini áhugin hjá føroyskum fyritøkum at koma uppí frálandavinnuna.

Eisini ráðstevna

Fyri at ganga hesum ynskjum á møti, hava Menningarstovan, Oljufyrisitingin og Føroya Arbeiðarafelag saman teknað seg fyri einum bási á stevnuni ONS 98, ein stytting av navninum Offshore Northern Seas.

Fleiri fyritøkur hava longu boðað frá, at tær hava hug at vera við á føroyska básinum.

Í sambandi við framsýningina síðst í august verður ein ráðstevna við sera áhugaverdum innihaldi, verður upplýst av Menningarstovuni.